

Kapitalbehov og finansieringsplan

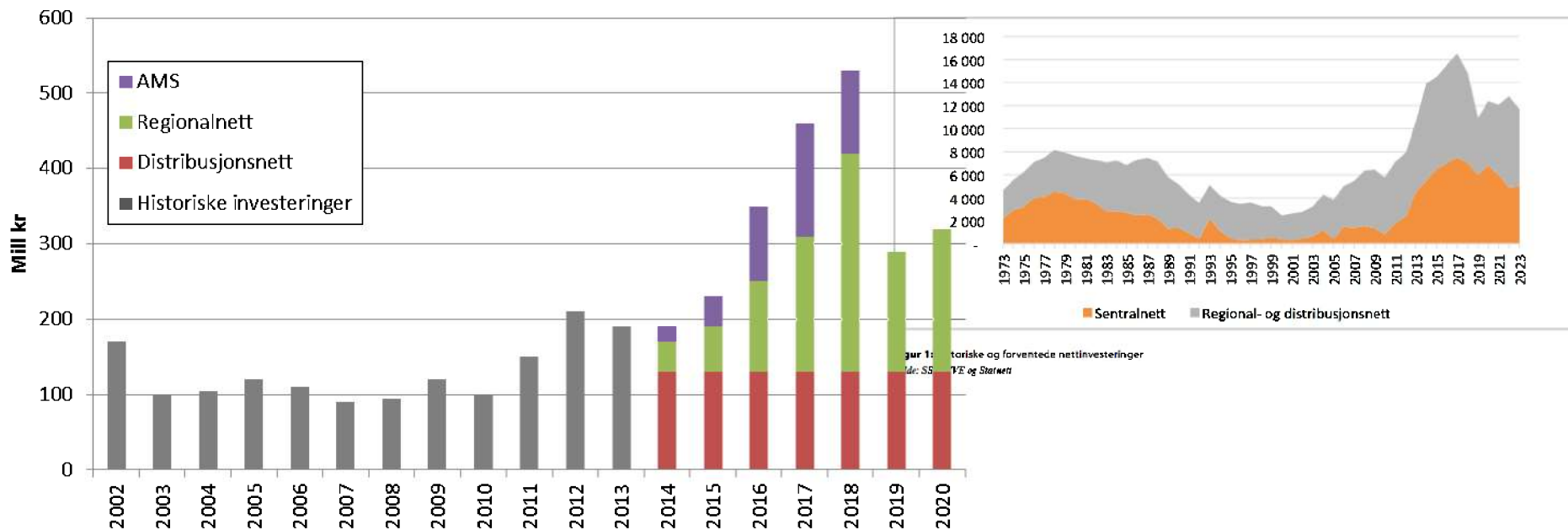
Eiermøte TrønderEnergi 27. oktober 2014

Olav Sem Austmo

Kapitalbehov og finansieringsplan

- ▶ **MÅ-investeringer i kjernevirksomheten**
- ▶ **Strategi- og investeringsmuligheter kjernevirksomhet**
- ▶ **Finansiell kapasitet**
- ▶ **Finansieringsplan**

Nettvirkosomheten står for det aller meste av MÅ-investeringene fram til 2020

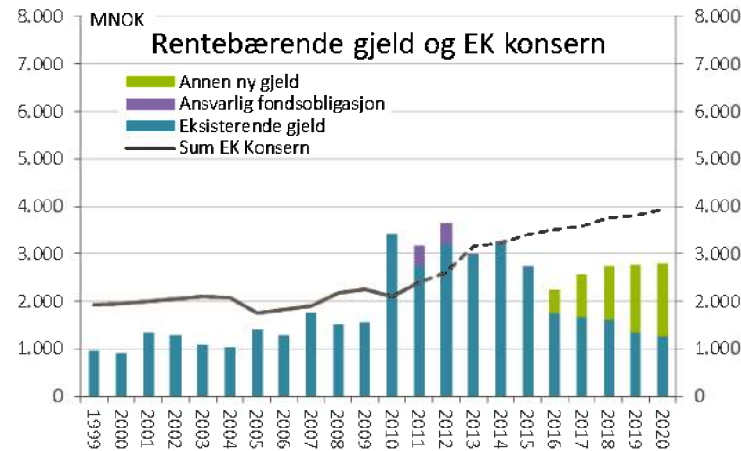
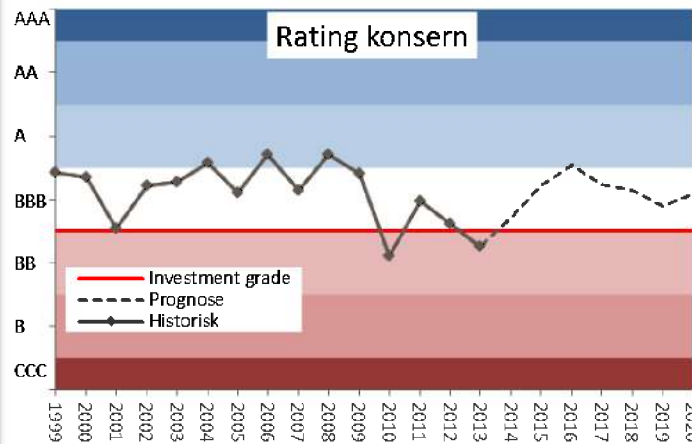
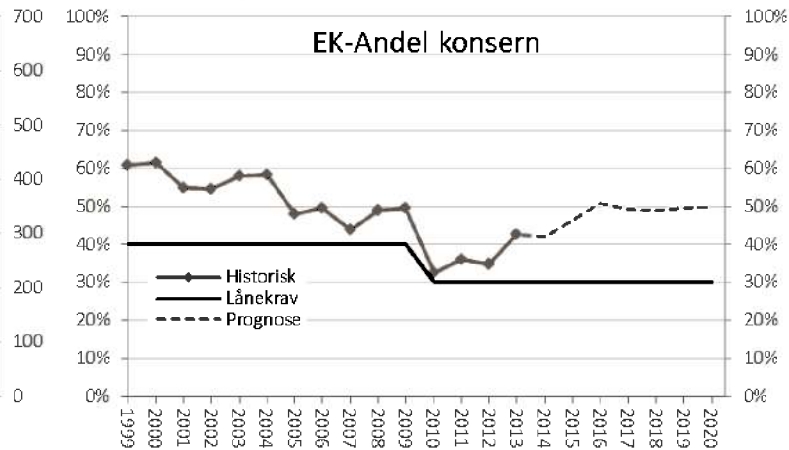
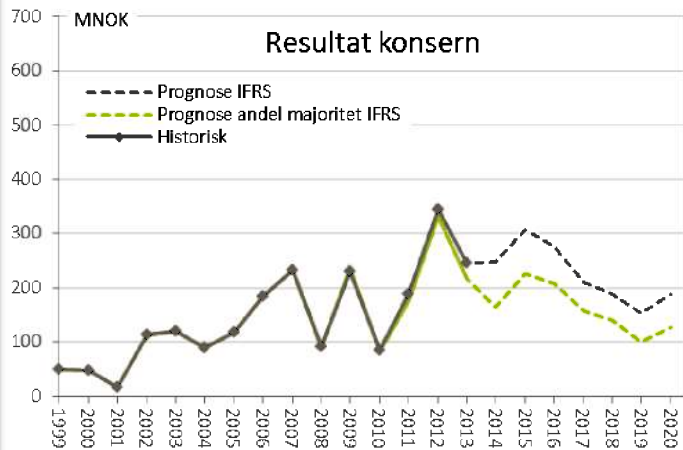

Selskap	Gj.snittlig årlig investering
TEN	340 mill
TEK	60 mill

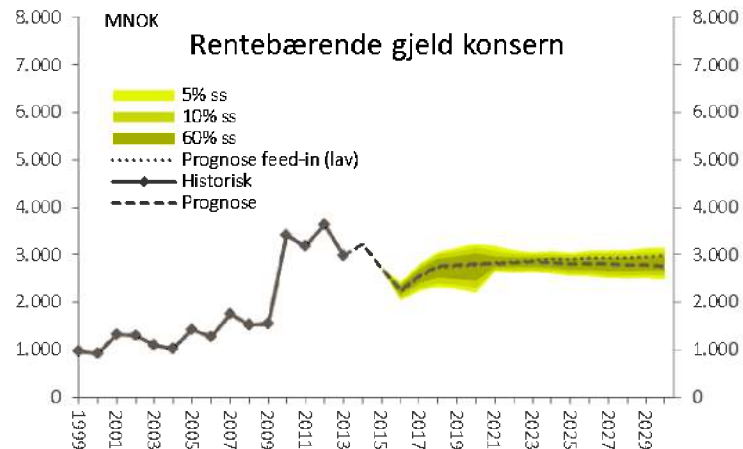
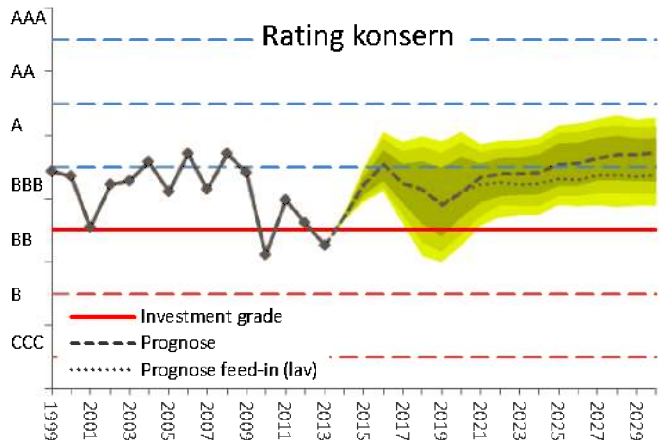
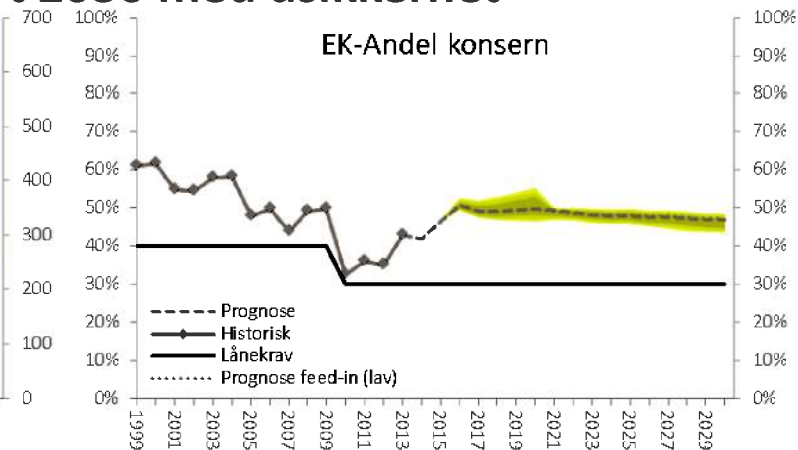
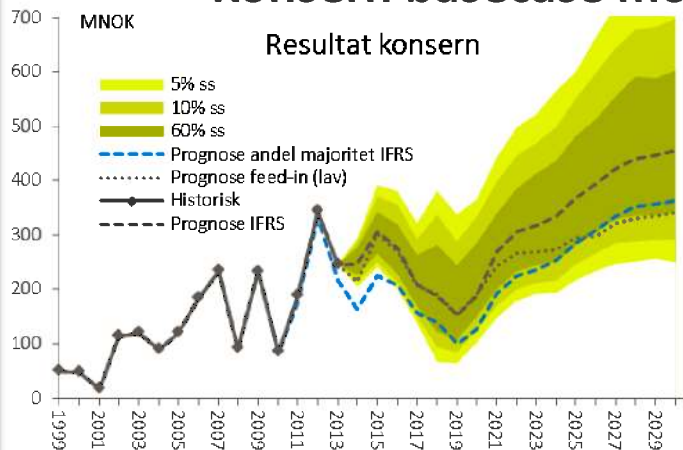
Konsern basecase mot 2020 – solid og robust balanse

Prognose fram mot 2020 med dagens utbyttepolitikk og kun «må» investeringer viser:

- Finansierer alle «må» investeringer over egen drift
- Et selskap med en solid og robust balanse og finansiell løfteevne til å realisere eventuelle nye prosjekter og strukturprosesser
- Meget lave kraftpriser påvirker resultatet fra 2017 - 2019

Konsern basecase mot 2030 med usikkerhet

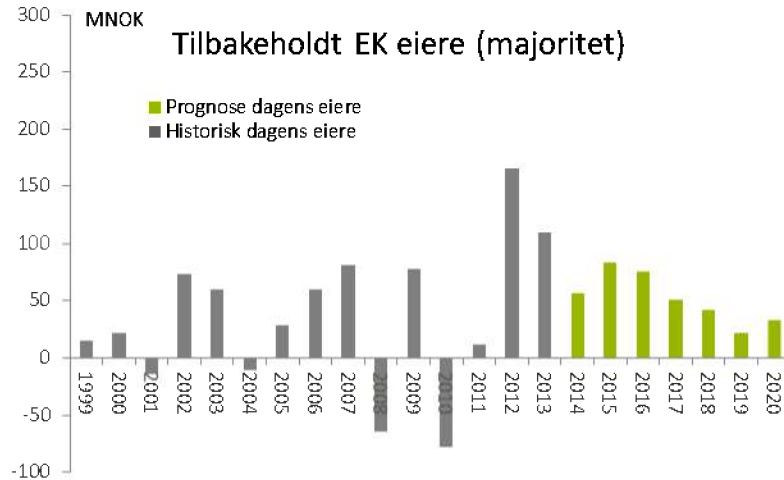
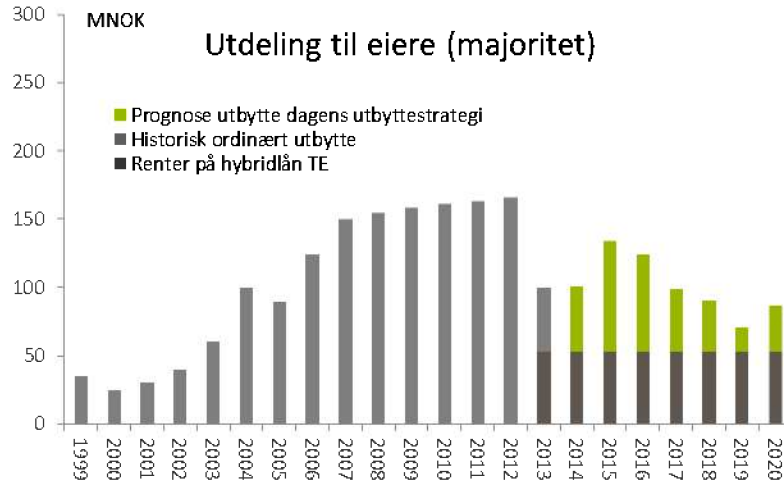

Alle prognoser langt fram i tid er beheftet med betydelig usikkerhet

Flere usikkerhetsfaktorer

Utvikling i kraftpris er den mest betydningsfulle

Konsern basecase mot 2020

Dagens utbyttepolitikk fører til at overskudd deles mellom utbytte til eierne og tilbakeholdt egenkapital

Tilbakeholdt egenkapital bidrar til å bygge finansiell kapasitet til å realisere strategier

Tilbakeholdt egenkapital kommer også eierne til gode gjennom vekst og økt fremtidig overskudd

Kapitalbehov og finansieringsplan

- ▶ MÅ-investeringer i kjernevirksomheten
- ▶ Strategi- og investeringsmuligheter kjernevirksomhet
- ▶ Finansiell kapasitet
- ▶ Finansieringsplan

Årets strategiprosess Nett – Stø kurs, fokus på gjennomføring og strukturell beredskap

Kommunereformen og Reitenutvalget – viktige drivere for framtidig nettstruktur

Et bedre organisert strømnett

Legge til rette for en strukturendring i retning færre og mer robuste nettselskaper for å ivareta kundenes behov for en effektiv prissetting, god forsyningssikkerhet og kvalitet i tjenestene.

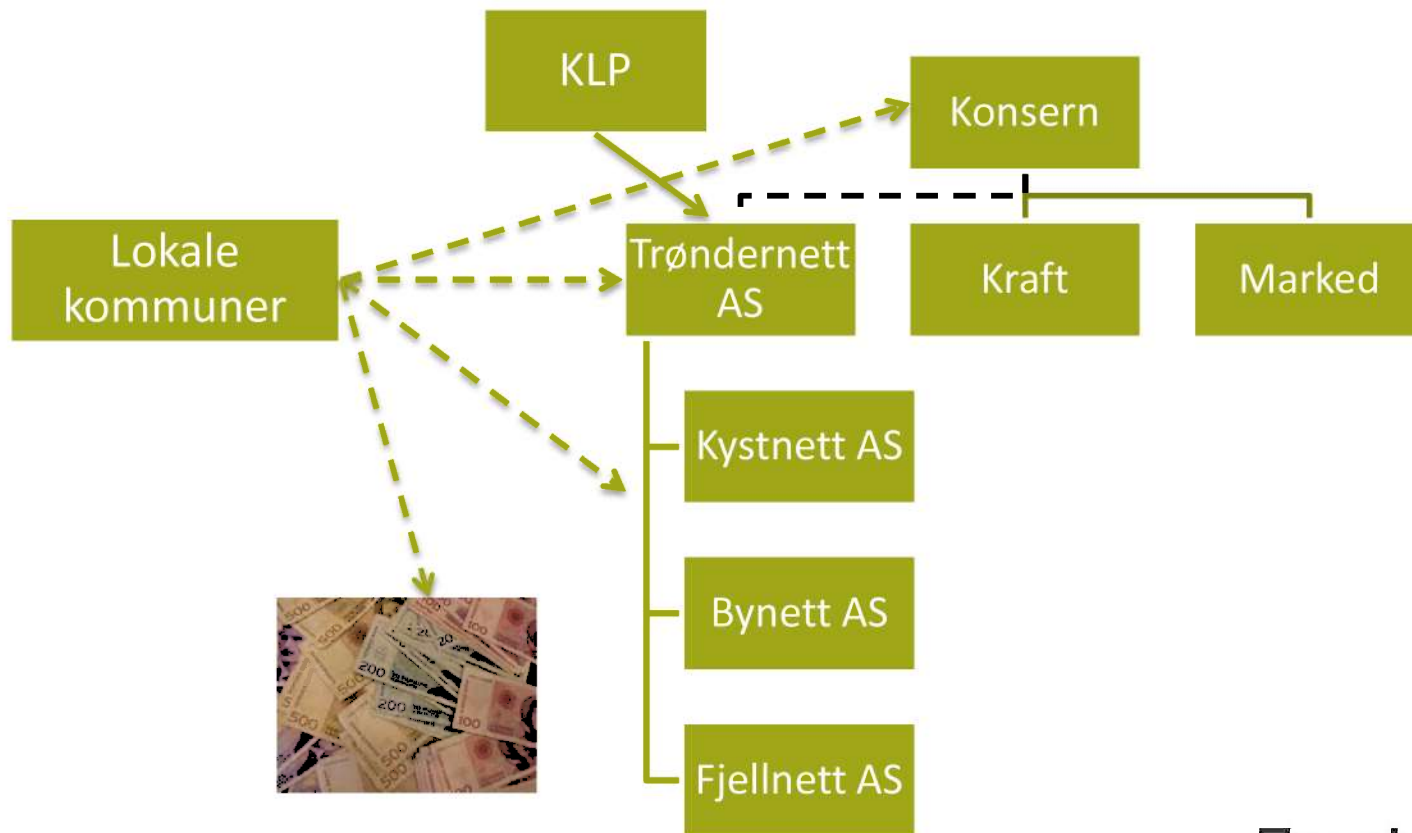
Kommunereform

-Robuste kommuner for fremtiden

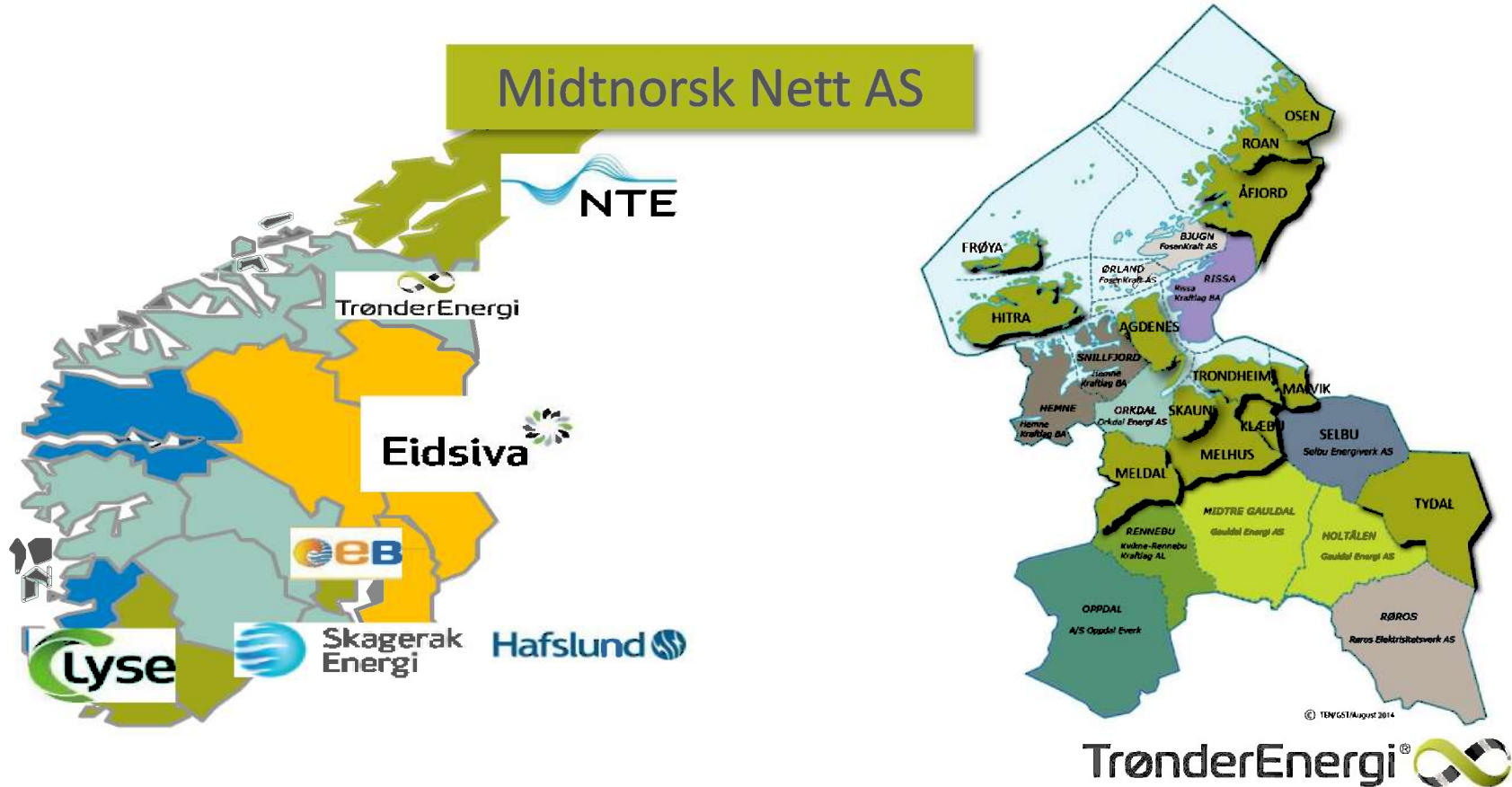
Regjeringen har fått tilslutning fra Stortinget til å styrke lokaldemokratiet og gjennomføre en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Dette er nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger fra innbyggerne.

Fleksibilitet ift framtidig eierskap

Målbilde - Avhengig av juridisk modell og transaksjonsform: Kapitalbehov mellom NOK 0 – 2 mrd

TrønderEnergi Marked – dvs Kraftssalg

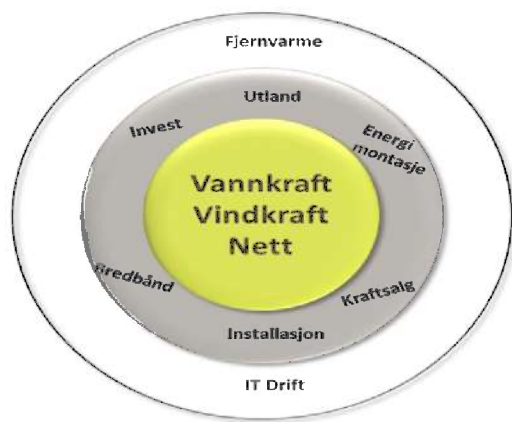
men ...

Stø kurs,

2 mulige strategiske valg som begge representerer en kapitalinnsats på 100 – 200 millioner kroner

2010

2014

2015 - 2017

Organisk vekst og pådriver for etablering av alternativ allianse

Deleierskap med en av dagens ledende aktører

Vindkraft

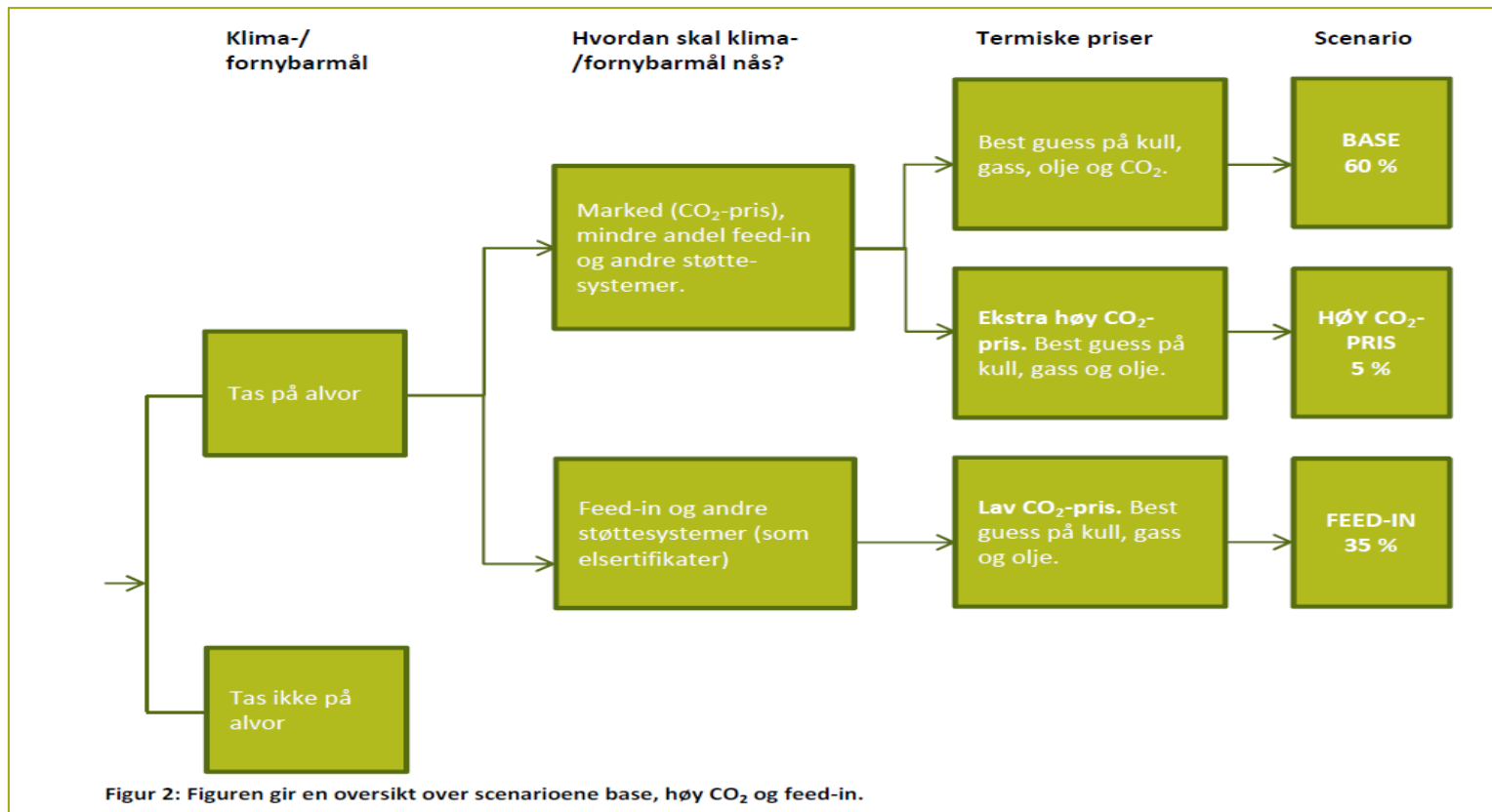
Fundamentet for Vindstrategien i TE-konsernet

Utvikling i Kraft- og elsertpris

Teknologiutvikling

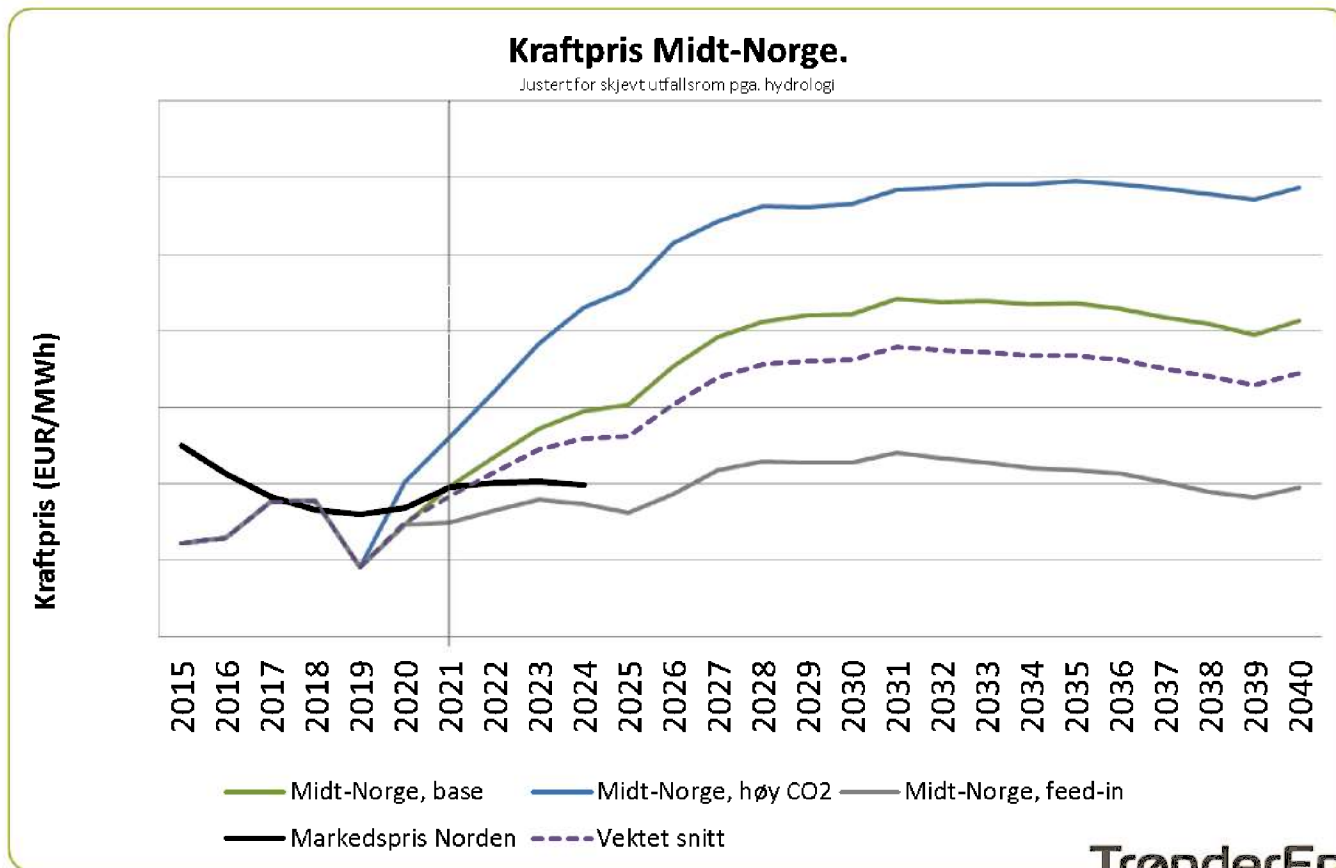
Stor vindportefølje

Kraftprisprognose scenarier

Vår Kraftprisprognose

Vi rigger konsernet for lave kraftpriser fram til 2020, deretter en viss vekst

EU løfter blikket til 2030 –

EU har ambisjoner om å levere på mål om 80 % reduksjon innen 2050, noe som ble bekreftet av EU natt til 24. oktober

EU's klimamål for 2030

* EU's stats- og regjeringssjefer er enige om Unionens klima- og energipakke for årene fram mot 2030. Den er delt i tre hovedmål.

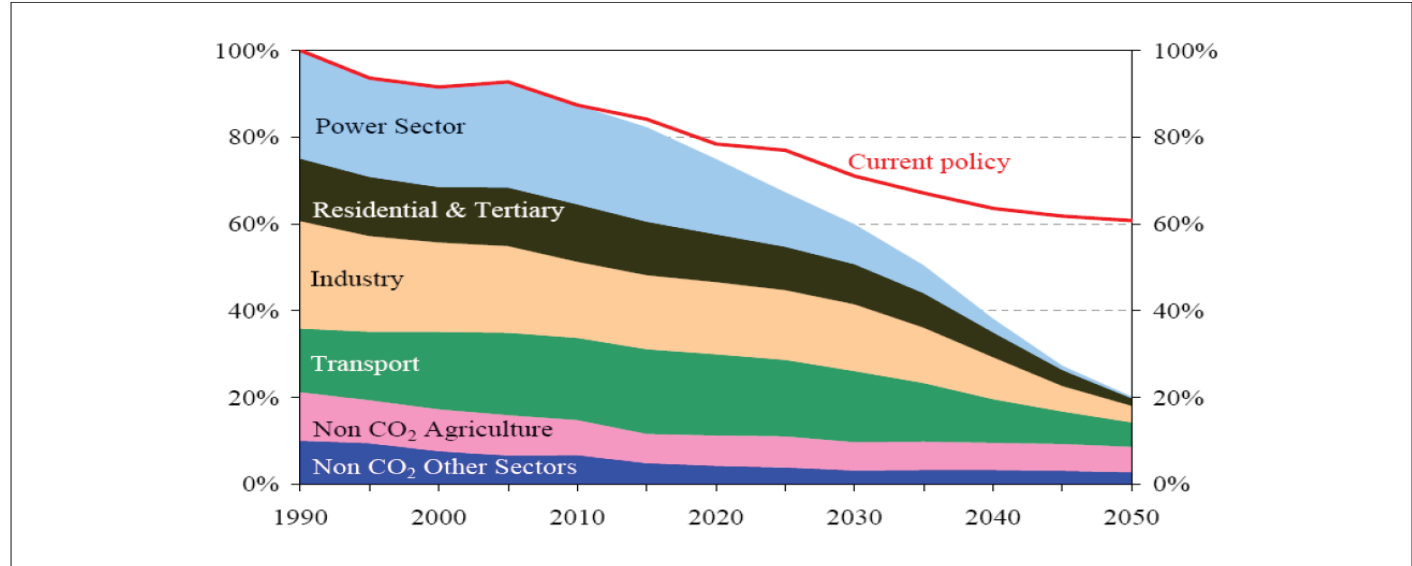
* Det første målet er et kutt i utslippene av klimagasser innen 2030 på minst 40 prosent sammenlignet med nivået i 1990. Dette målet skal være bindende, og alle medlemsland i EU må bidra.

* Det andre målet er en økning i andelen fornybar energi til 27 prosent. Dette målet skal være bindende på EU-nivå.

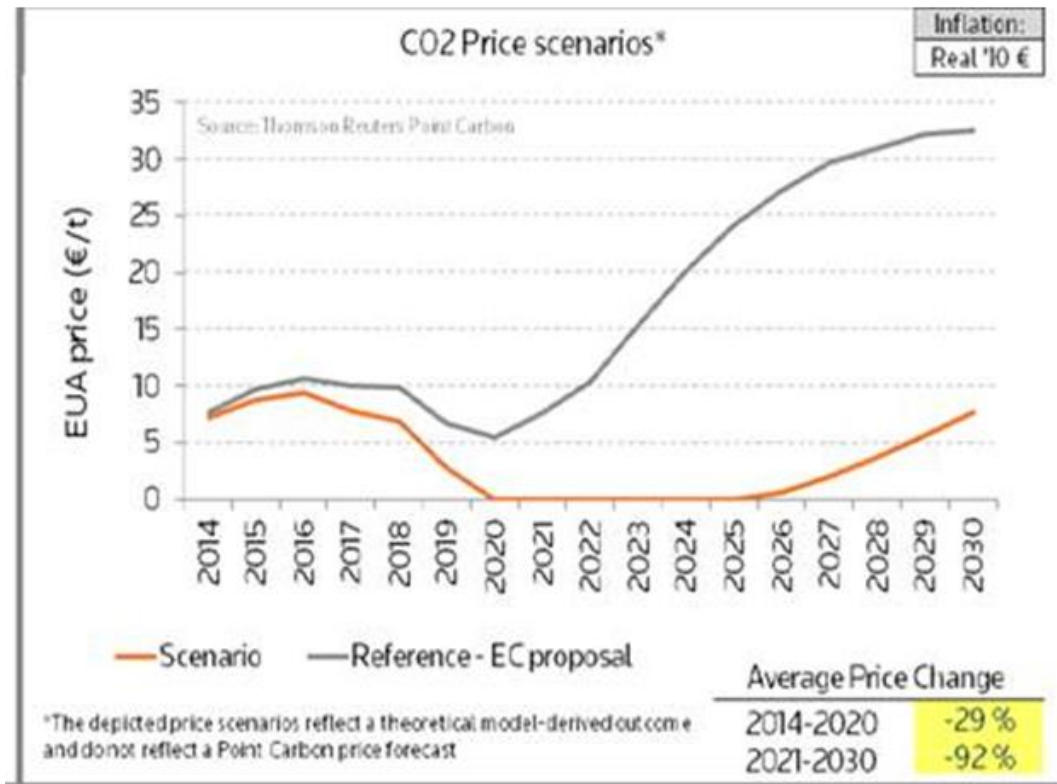
* Det tredje målet er en økning i energieffektiviteten på 27 prosent. Denne målsettingen blir «indikativ» og dermed mindre forpliktende.

Kilde: VG 24/10-14

Figure 1 – EU GHG emissions towards 80% domestic reduction (compared to 1990 levels) Source: EC, 2011 a

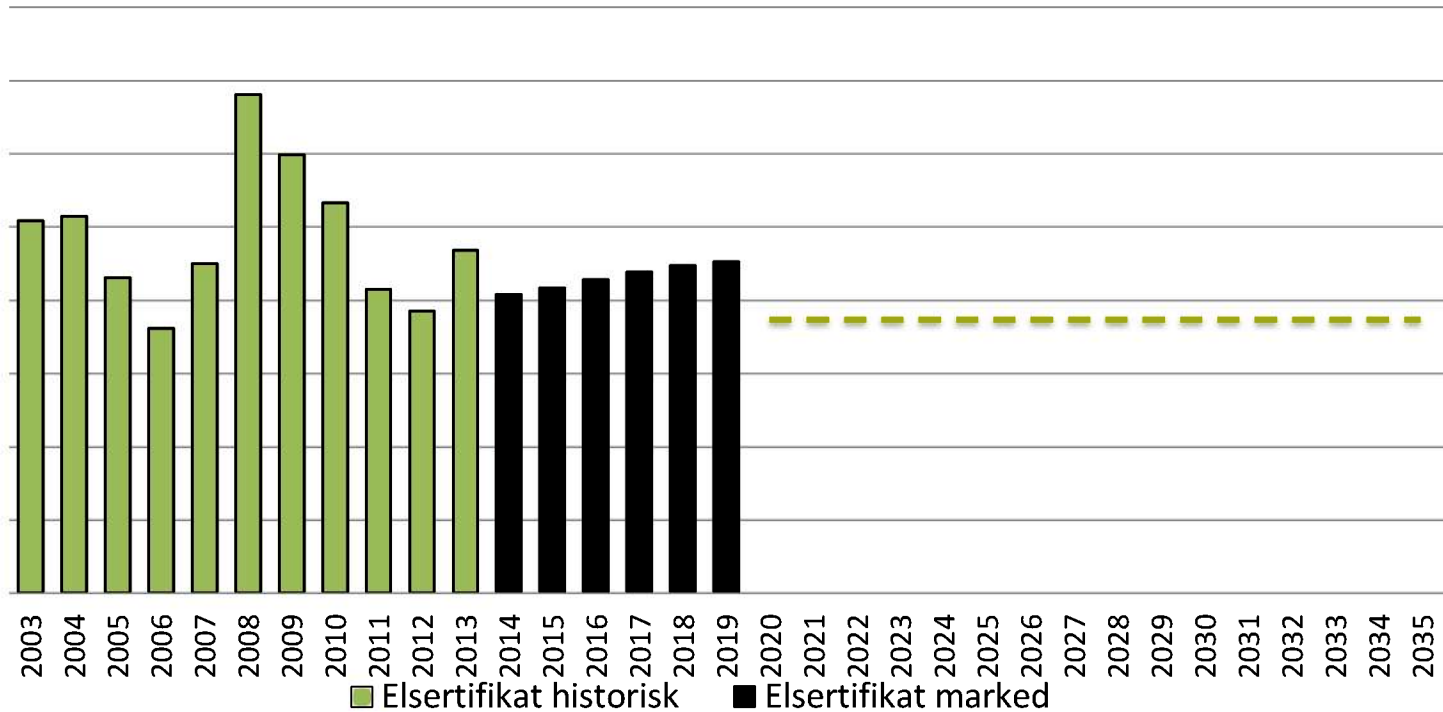
EU besluttet 24/10 å redusere utslippstaket for CO2 – bekrefter vårt base case scenario for strømpris

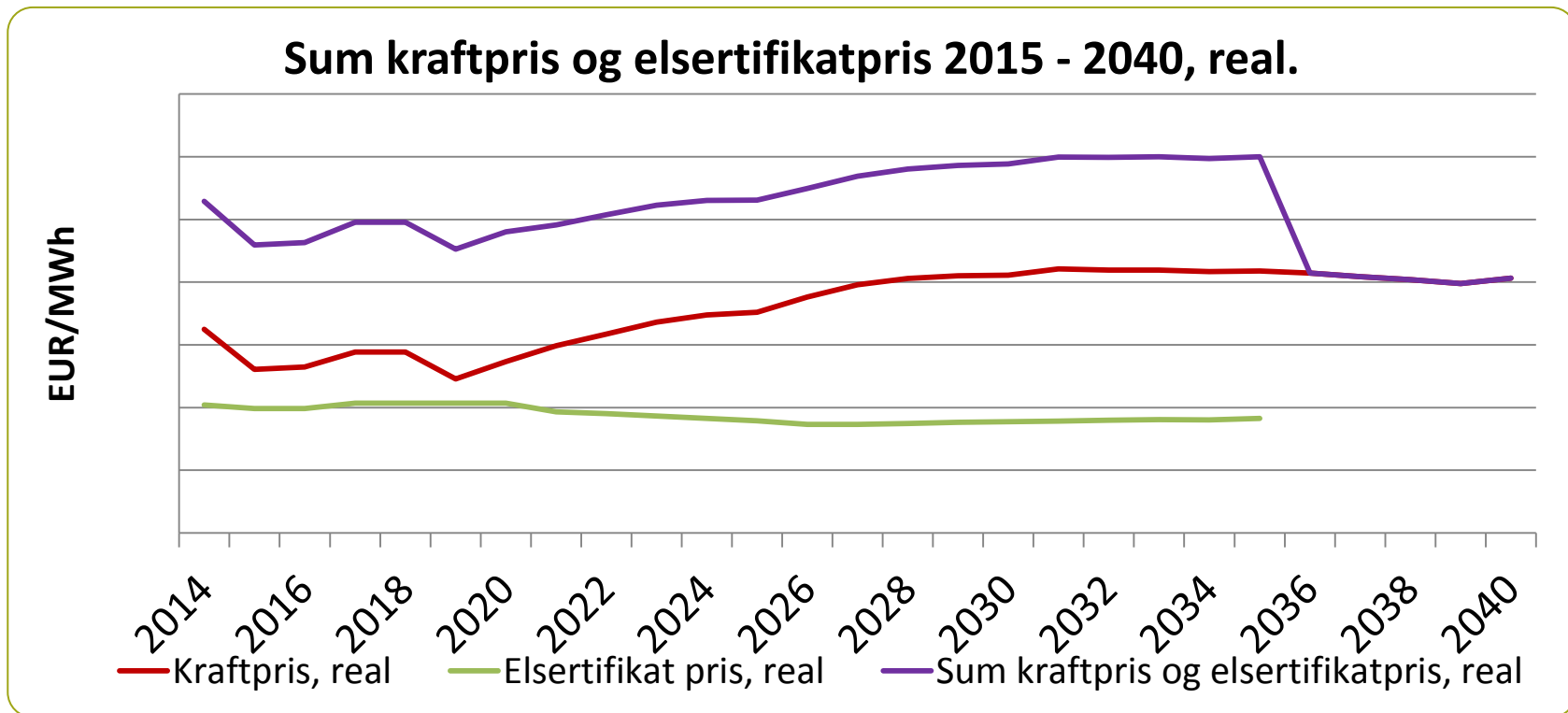
- ▶ Eksterne analysebyråer er samstemte om at nye kvoter for CO2 utslipp vil medføre høyere CO2 priser
- ▶ Samme forutsetning som lagt til grunn i TE sitt basecase

Prognose elsertifikat

Markedspriser fram til 2020 – deretter litt ned

Prognose kraft- og elsertifikatmarkedet

Figuren viser kraft- og elsertifikatpris år for år.

Fundamentet for Vindstrategien i TE-konsernet

Utvikling i Kraft- og elsertpris

Teknologiutvikling

Stor vindportefølje

Vindturbiner har blitt 40 ganger mer effektiv på 20 år

Samme utvikling har vi sett på egne prosjekter fra 2011 til 2014

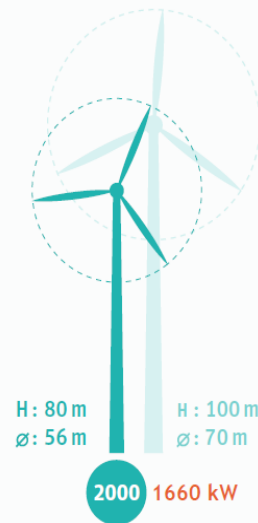
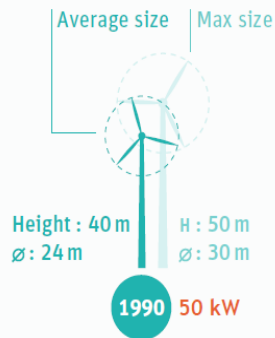
Økt produksjonsvolum med 20 – 30 % pga:

- ▶ Høyere navhøyde
- ▶ Større vingespenn , fanger mer vind
- ▶ Produserer mer på lave vindhastigheter
- ▶ Bedre vindmodeller gir mer optimal plassering av vindmøllene i parken

Development in size and power of wind turbines, 1990-2010

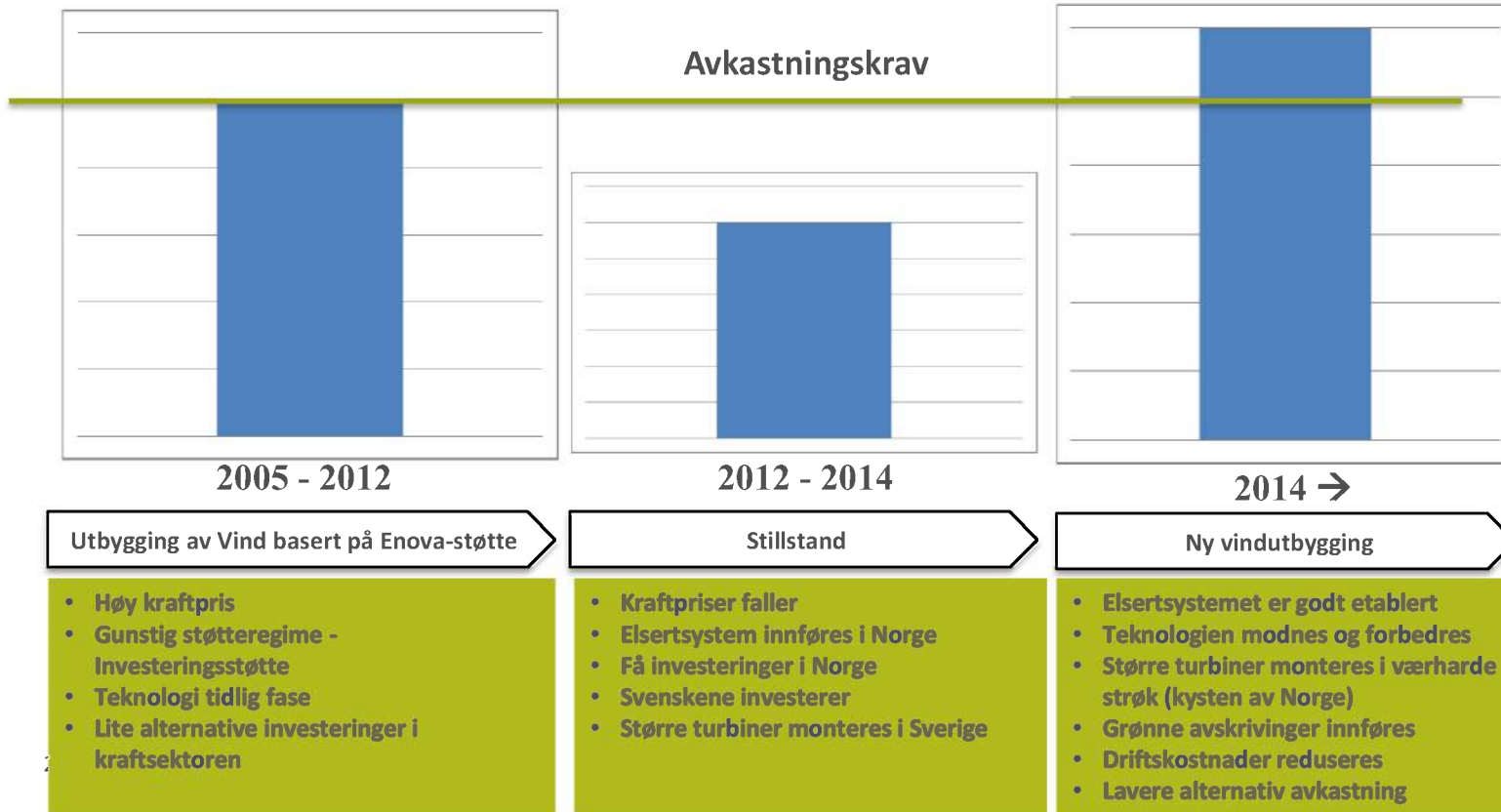
Source: DEWI

Average rated output

Vindhistorien i Norge

Avkastningen på vindinvesteringer har variert over tid.

Fundamentet for Vindstrategien i TE-konsernet

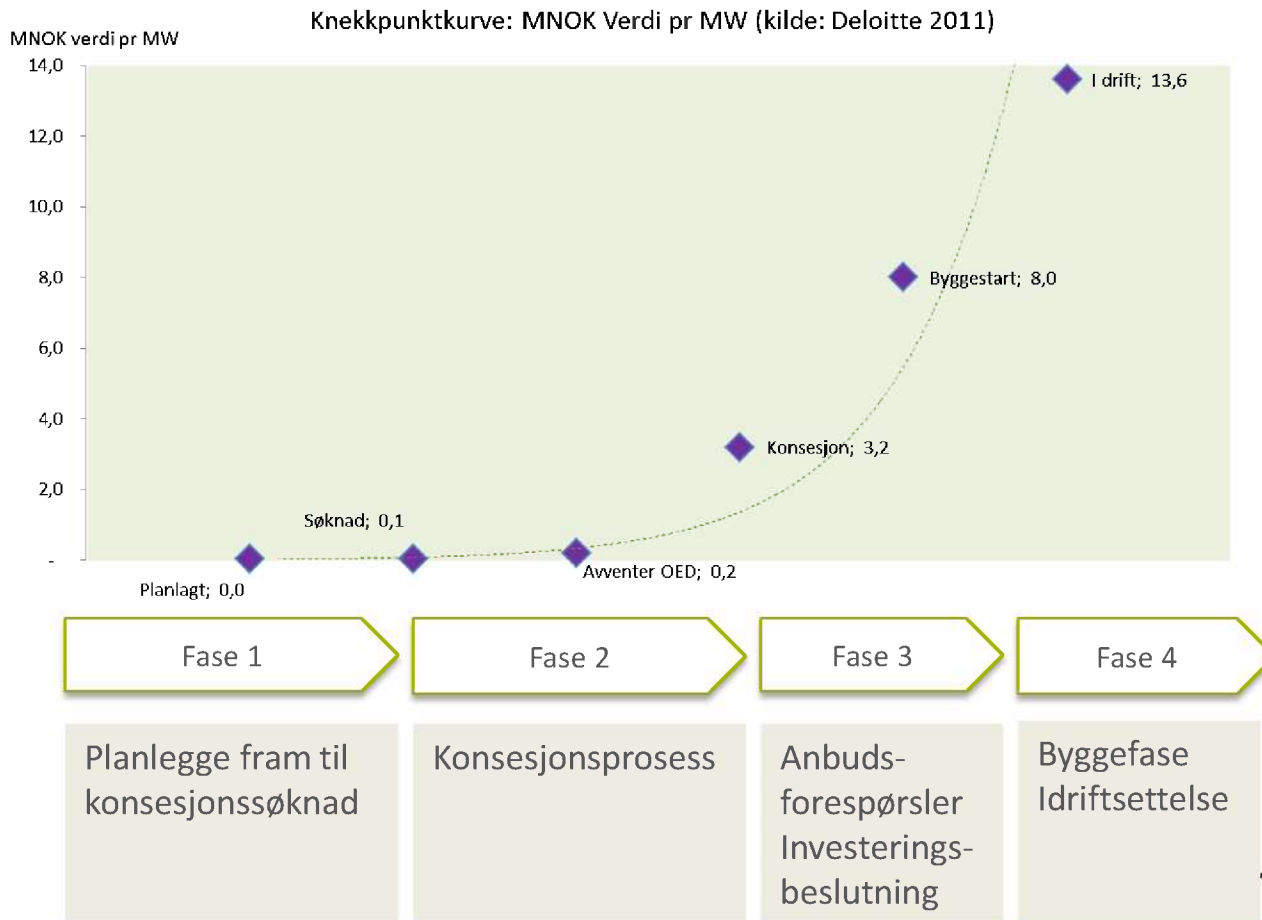
Utvikling i Kraft- og elsertpris

Teknologiutvikling

Stor vindportefølje

Verdiskapingsprosess innenfor Vindprosjekter

Største del av verdiskaping skjer etter at konsesjon er gitt

Utgangspunkt: Samlet vindportefølje i TEK – mange meget gode prosjekter
Vurdering: EK-behov større enn TE-konsernet kan løfte på egen hånd

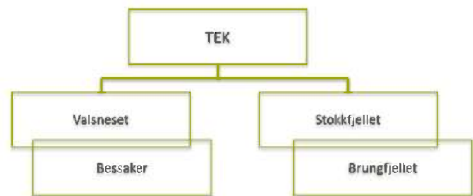
Prosjekt	MW (TEK's andel)	Fase	EK - behov (mill)
Valsneset / Bessaker / Ytre Vikna I	90	4 (Drift)	0
Ytre Vikna II	25	3 (Endelig kons.)	
Sørmarkfjellet	75	3 (Endelig kons.)	
Harbakk	45	3 (Endelig kons.)	
Frøya	30	3 (Endelig kons.)	
Sum Sarepta	175		770
FosenVind AS	87	3 (Endelig kons.)	960
Stokkfjellet	100	2 (Kons.søkt)	
Brungfjellet	150	2 (Kons.søkt)	
Sum TEK (100 %)	250		1.100
Totalt	602		2.830

Hovedutfordring:

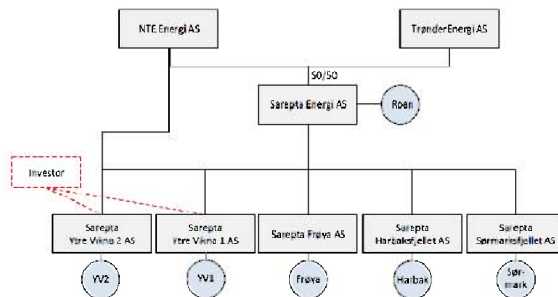
- ▶ Hvordan tilpasse seg i en situasjon der selskapet har tilgang til lønnsomme prosjekter og det er begrenset kapitaltilgang i forhold til prosjektporteføljen ?

Vindporteføljen i TE-konsernet er strukturert for å maksimere avkastningspotensialet gjennom å skape fleksible eiermodeller

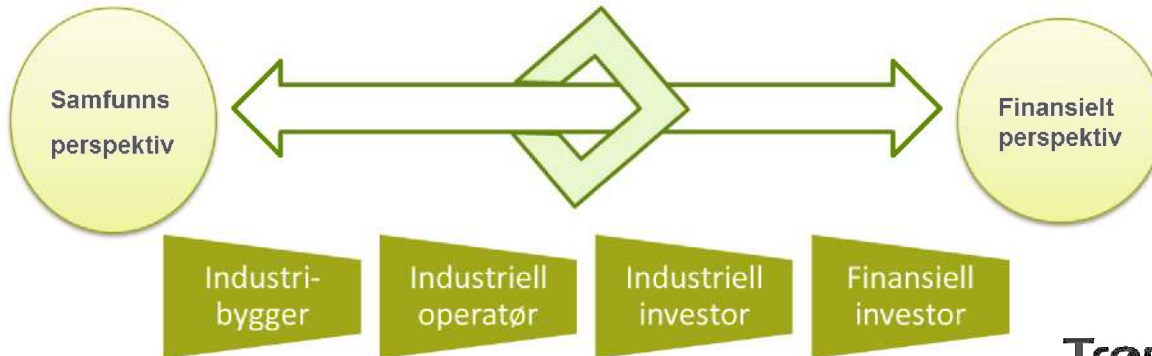
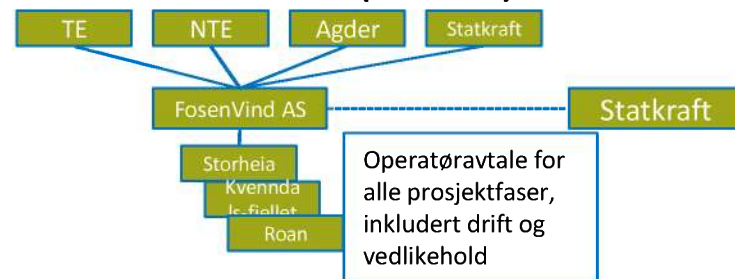
100 % TEK (320 MW)

Sarepta (468 MW)

FosenVind AS (600 MW)

Oppsummert – Mulige investeringer neste 5 års periode i TE-konsernet

Prosjekt	Kapitalbehov Lavt case	Kapitalbehov Høyt case	Tidspunkt	Kommentar
Regional nettstruktur	0	1.000	2015 - 2020	TE er aktiv, men avhengig av sammenfallende interesser / strategisk tenking
Nettstruktur Sør-Trøndelag	0	1.000	2015-2020	TE er avventende, initiativ må komme fra eierne til de lokale E-verkene. TE tilbyr fleksibilitet i eierform
Sarepta	50	770	2014-2017	Kapitalprosess pågår. Betydelig interesse internasjonalt
FosenVind	0	960	Juni 2015	Kapitalprosess starter i november, landes i løpet av april 2015
TEK-Vind	0	1 100	2018-2019	Stokkfjellet og Brungfjellet. Konesjonsbehandling NVE
TEK-Vann	100	550	2015-2019	Mulige kjøp av eksisterende produksjon og div mindre prosjekter i egen regi
Kraftsalg	100	200	2015-2017	Begge strategialternativene krever kapital
Bygg Lerkendal	0	310	2017	Alternativene: Fortsatt leie eller kjøpe
Sum	250	5.890		

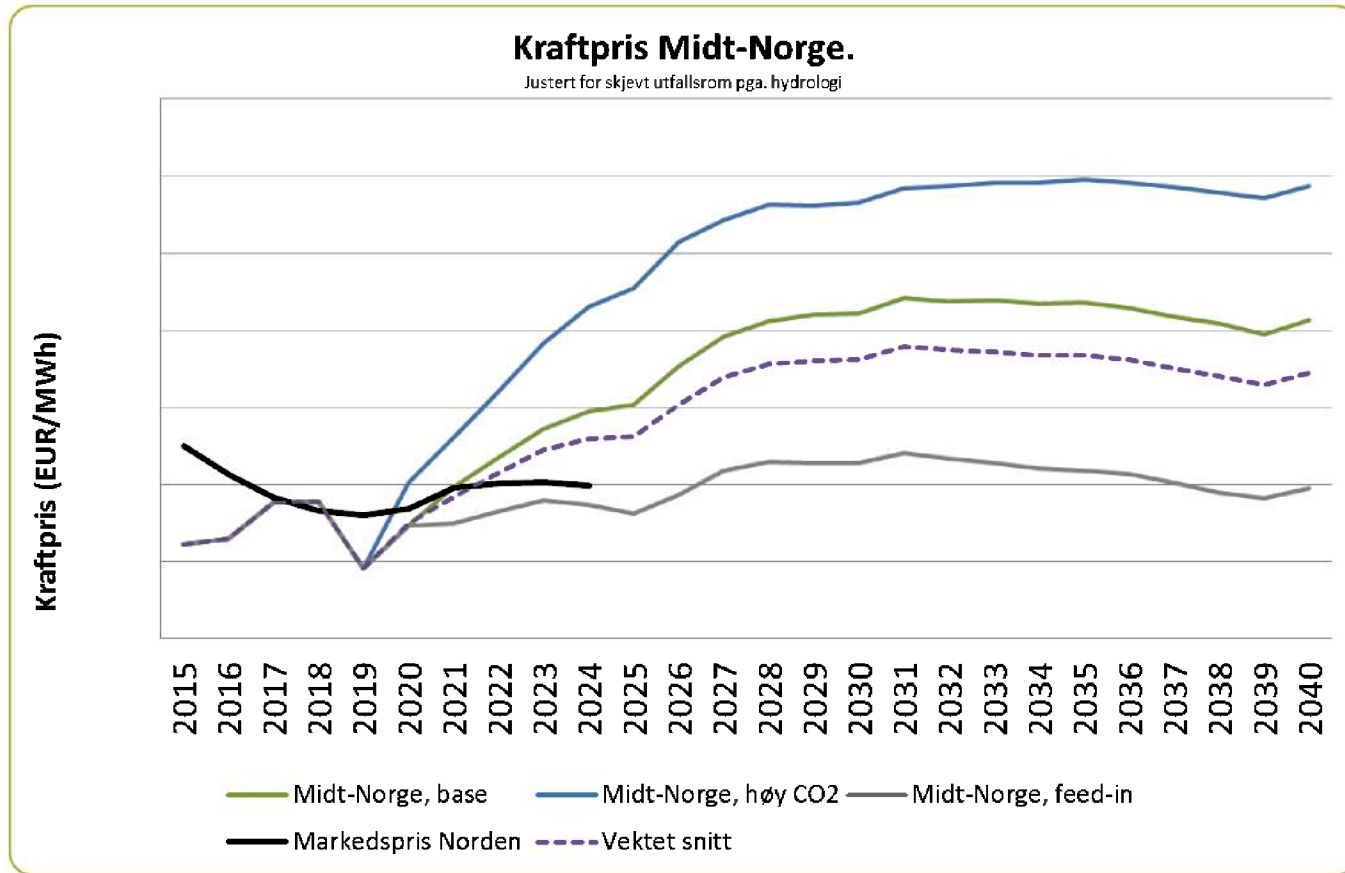
Kapitalbehov og finansieringsplan

- ▶ MÅ-investeringer i kjernevirksomheten
- ▶ Strategi- og investeringsmuligheter kjernevirksomhet
- ▶ Finansiell kapasitet
- ▶ Finansieringsplan

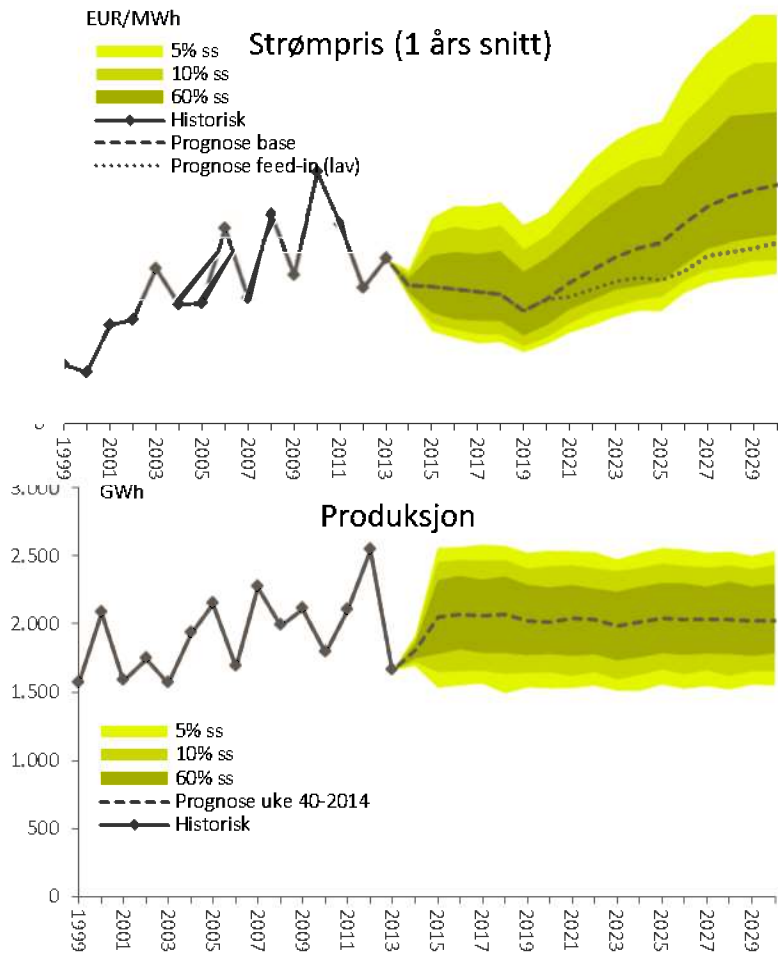
Finansiell kapasitet

- ▶ Repetisjon Basecase
- ▶ Investeringsscenario med aksjekapitalemisjon

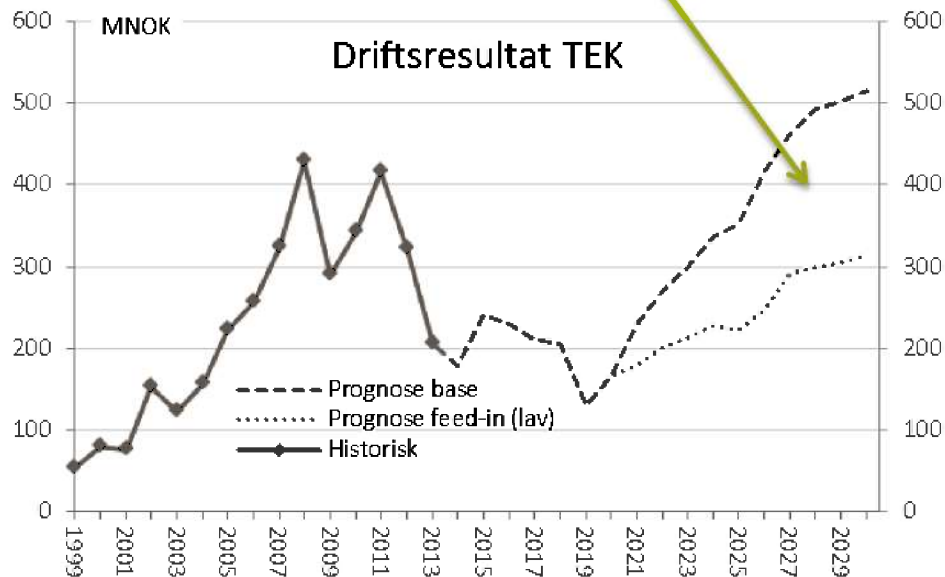
Gjeldende kraftprisprognose

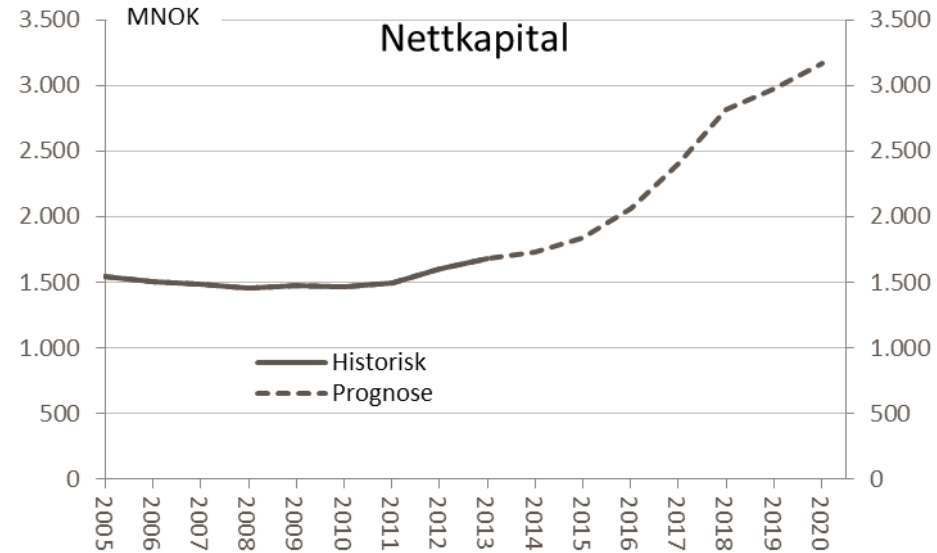
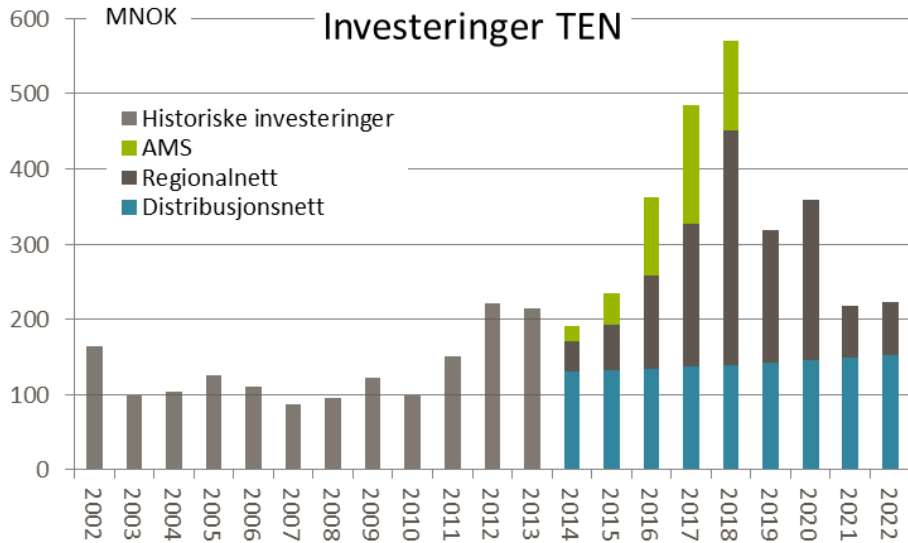
TrønderEnergi Kraft AS – stor betydning for konsernresultatet

Lav vs base case på strømpris betyr mye i perioden 2020 - 2030

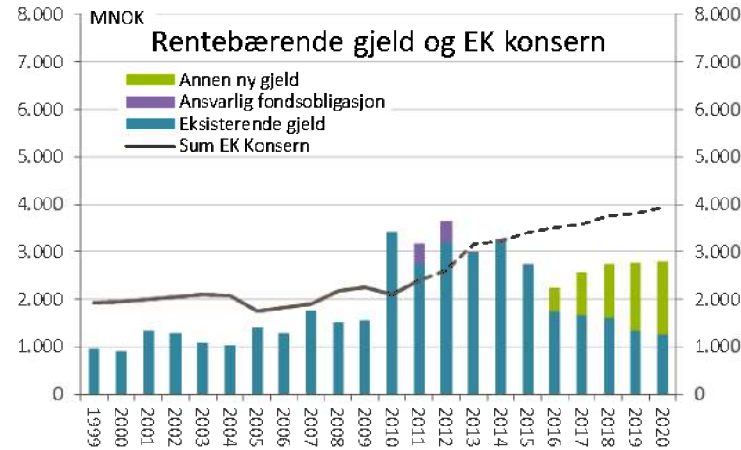
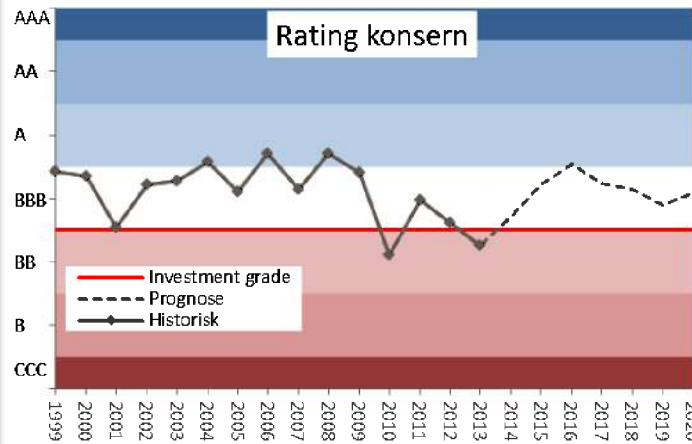
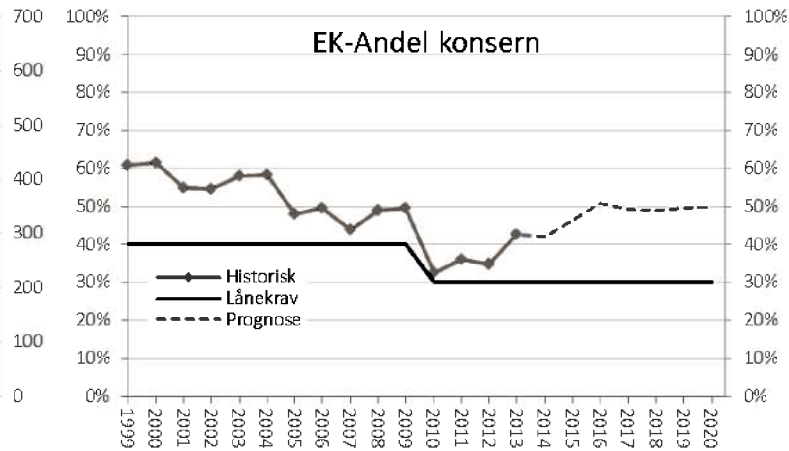
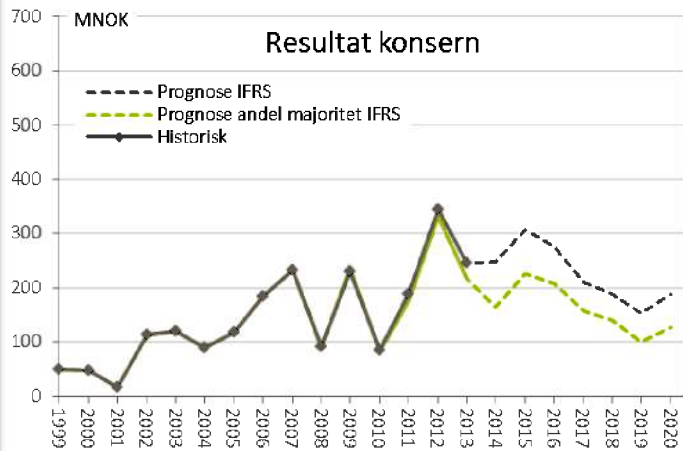
Må investeringer dobler balansen til nettvirksomheten

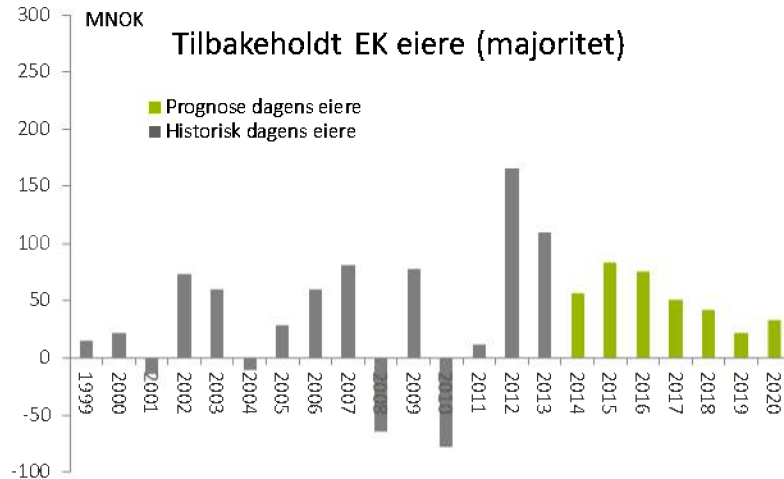
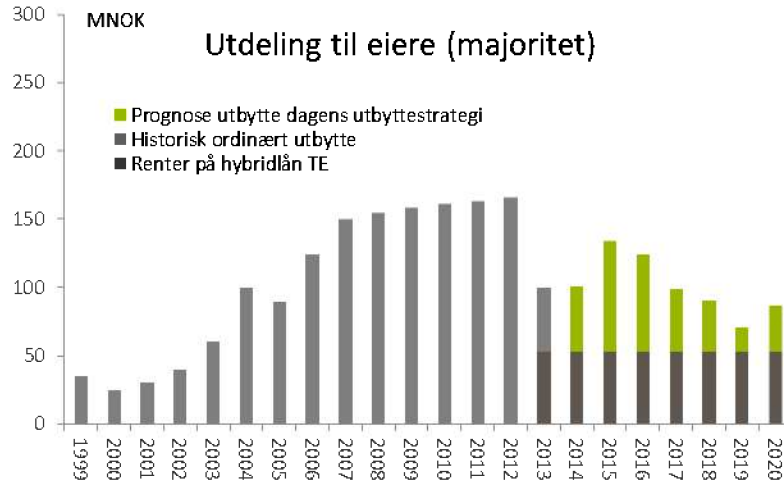
Konsern basecase mot 2020 – solid og robust balanse

Prognose fram mot 2020 med dagens utbyttepolitikk og kun «må» investeringer viser:

- Finansierer alle «må» investeringer over egen drift
- Et selskap med en solid og robust balanse og finansiell løfteevne til å realisere eventuelle nye prosjekter og strukturprosesser
- Meget lave kraftpriser påvirker resultatet fra 2017 - 2019

Konsern basecase mot 2020

Dagens utbyttepolitikk fører til at overskudd deles mellom utbytte til eierne og tilbakeholdt egenkapital

Tilbakeholdt egenkapital bidrar til å bygge finansiell kapasitet til å realisere strategier

Tilbakeholdt egenkapital kommer også eierne til gode gjennom vekst og økt fremtidig overskudd

Finansiell kapasitet

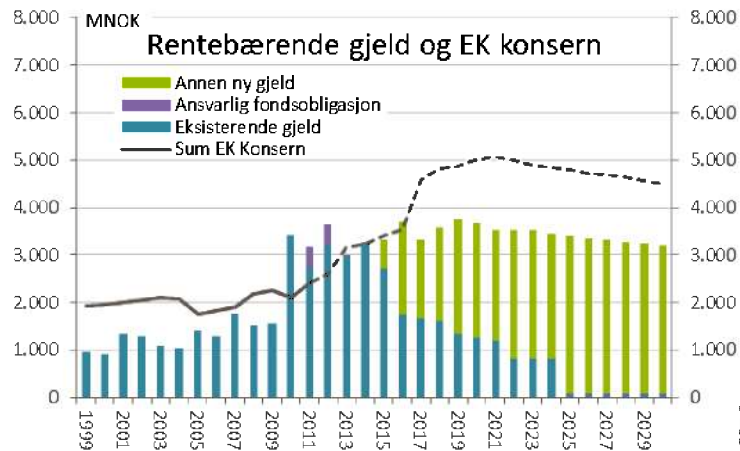
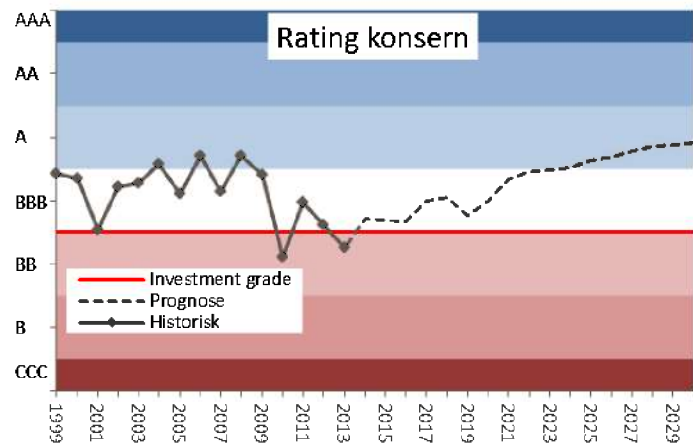
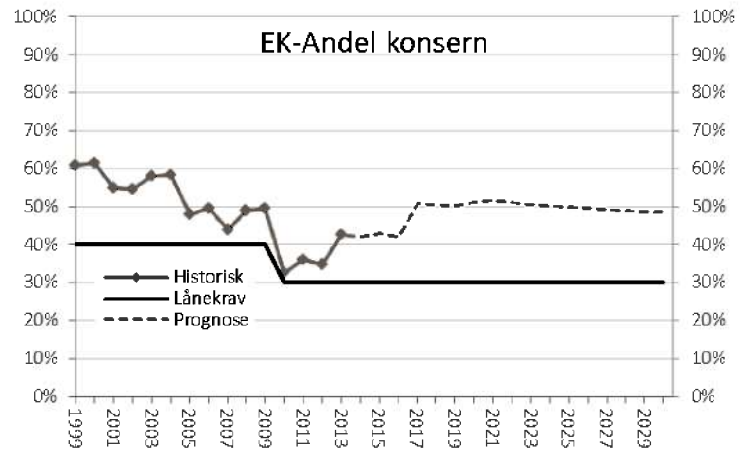
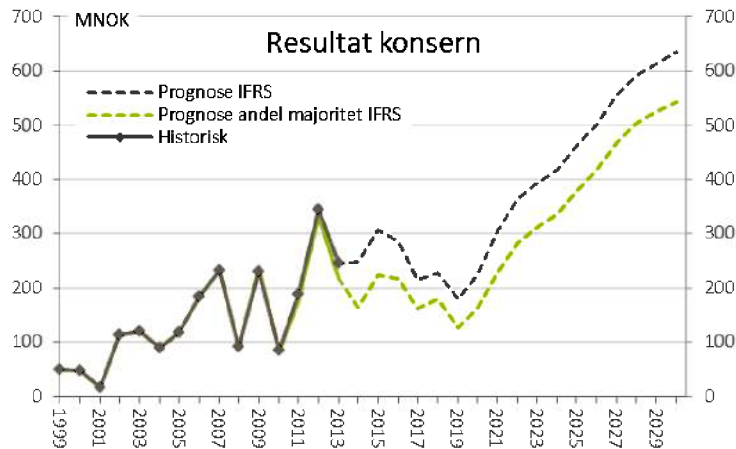
▶ Repetisjon Basecase

▶ Investeringsscenario med aksjekapitalemisjon

Oppsummert – Mulige investeringer neste 5 års periode i TE-konsernet

Prosjekt	Kapitalbehov Lavt case	Kapitalbehov Høyt case	Tidspunkt	Kommentar
Regional nettstruktur	0	1.000	2015 - 2020	TE er aktiv, men avhengig av sammenfallende interesser / strategisk tenking
Nettstruktur Sør-Trøndelag	0	1.000	2015-2020	TE er avventende, initiativ må komme fra eierne til de lokale E-verkene. TE tilbyr fleksibilitet i eierform
Sarepta	50	770	2014-2017	Kapitalprosess pågår. Betydelig interesse internasjonalt
FosenVind	0	960	Juni 2015	Kapitalprosess starter i november, landes i løpet av april 2015
TEK-Vind	0	1 100	2018-2019	Stokkfjellet og Brungfjellet. Konesjonsbehandling pågår
TEK-Vann	100	550	2015-2019	Mulige kjøp av eksisterende produksjon og div mindre prosjekter i egen regi
Kraftsalg	100	200	2015-2017	Begge strategialternativene krever kapital
Bygg Lerkendal	0	310	2017	Alternativene: Fortsatt leie eller kjøpe
Sum	250	5.890		

2,5 mrd av investeringsmulighetene utnyttes – finansieres med 1 mrd ny EK i løpet av 2016 og resten lånefinansieres

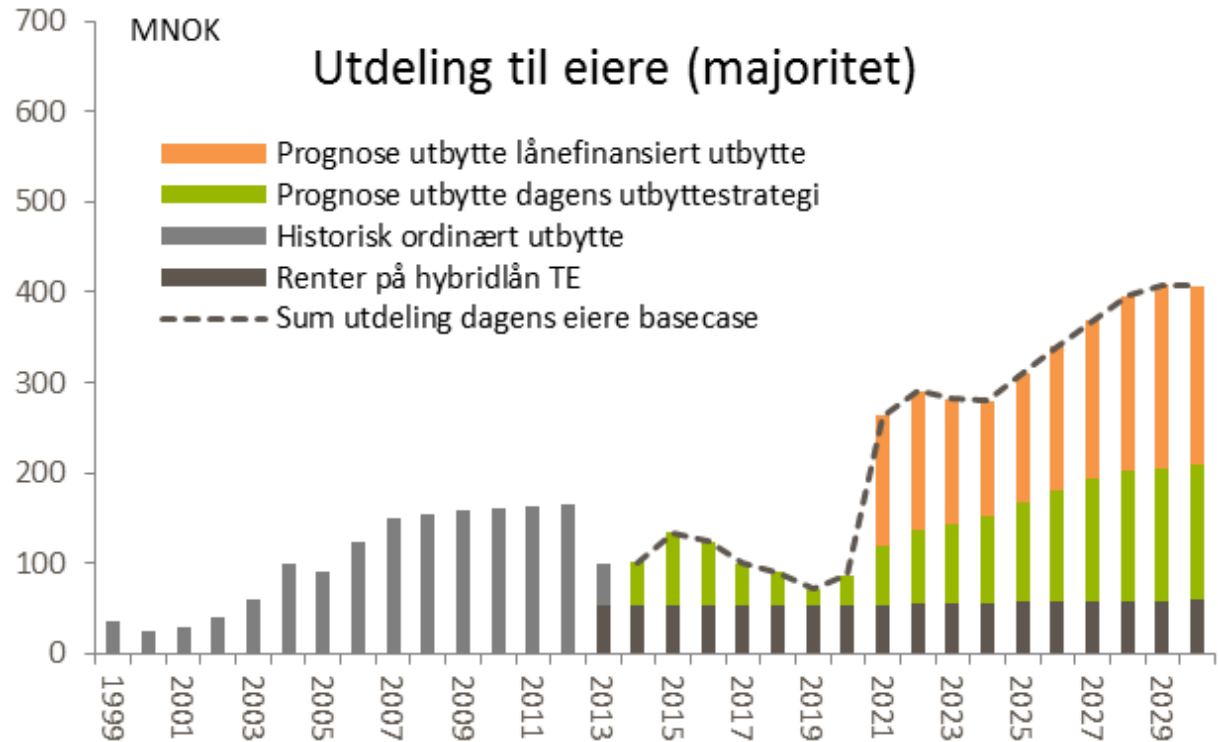
Konsern basecase mot 2030 – høy strategisk og finansiell fleksibilitet

► Ved å holde fast på utbyttestrategien fram mot 2020 vil eierne enten

1. Kunne øke utbyttet betydelig fra 2020 hvis nye investeringer ikke er gjennomført

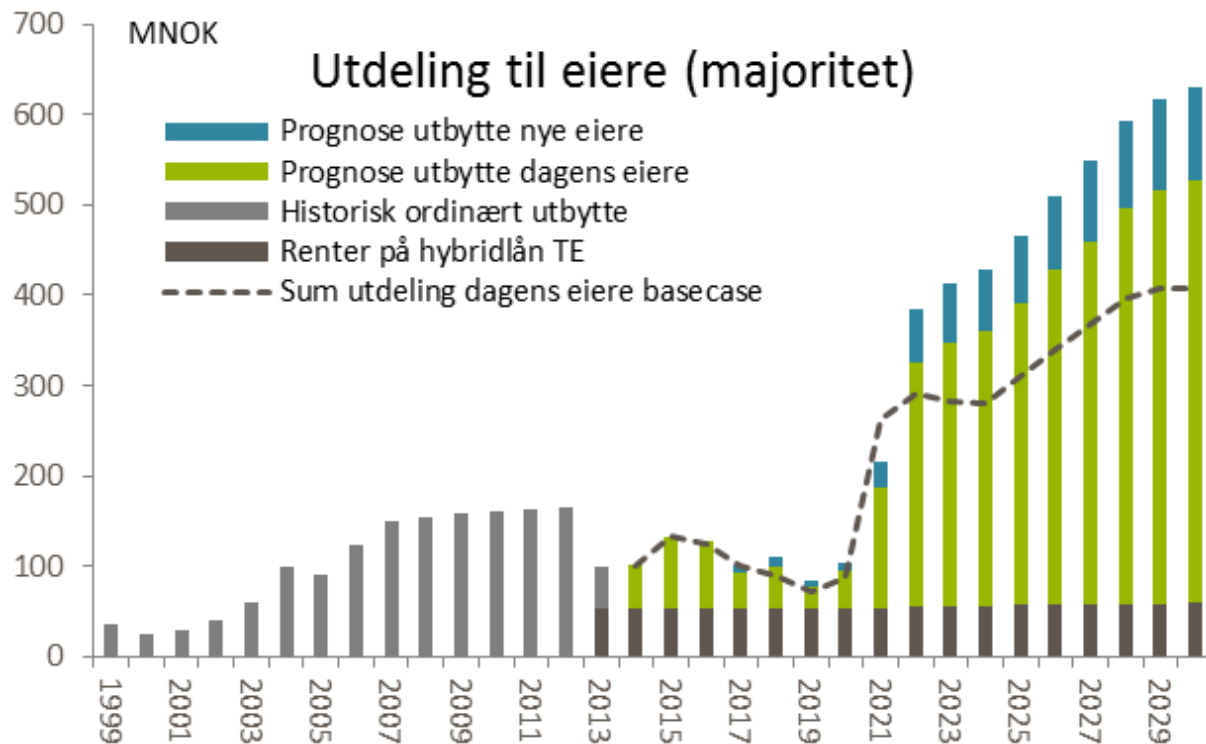
eller,

2. høste høyere utbytte av nye investeringer utført i perioden 2015 - 2020 (viser modellkjøringer i neste avsnitt)

2,5 mrd av investeringsmulighetene utnyttes – Dagens eiere kommer vesentlig bedre ut fra og med 2022

- ▶ Utbyttet til eksisterende eiere økes som følge av at ny aksjekapital har bidratt til at TE-konsernet har gjennomført lønnsomme investeringer i perioden 2015 – 2020
- ▶ I tillegg vil aksjene være betydelig mer verdt i dette scenariet.
- ▶ Verdiøkningen på aksjene betyr mer enn økningen i årlig utbytte

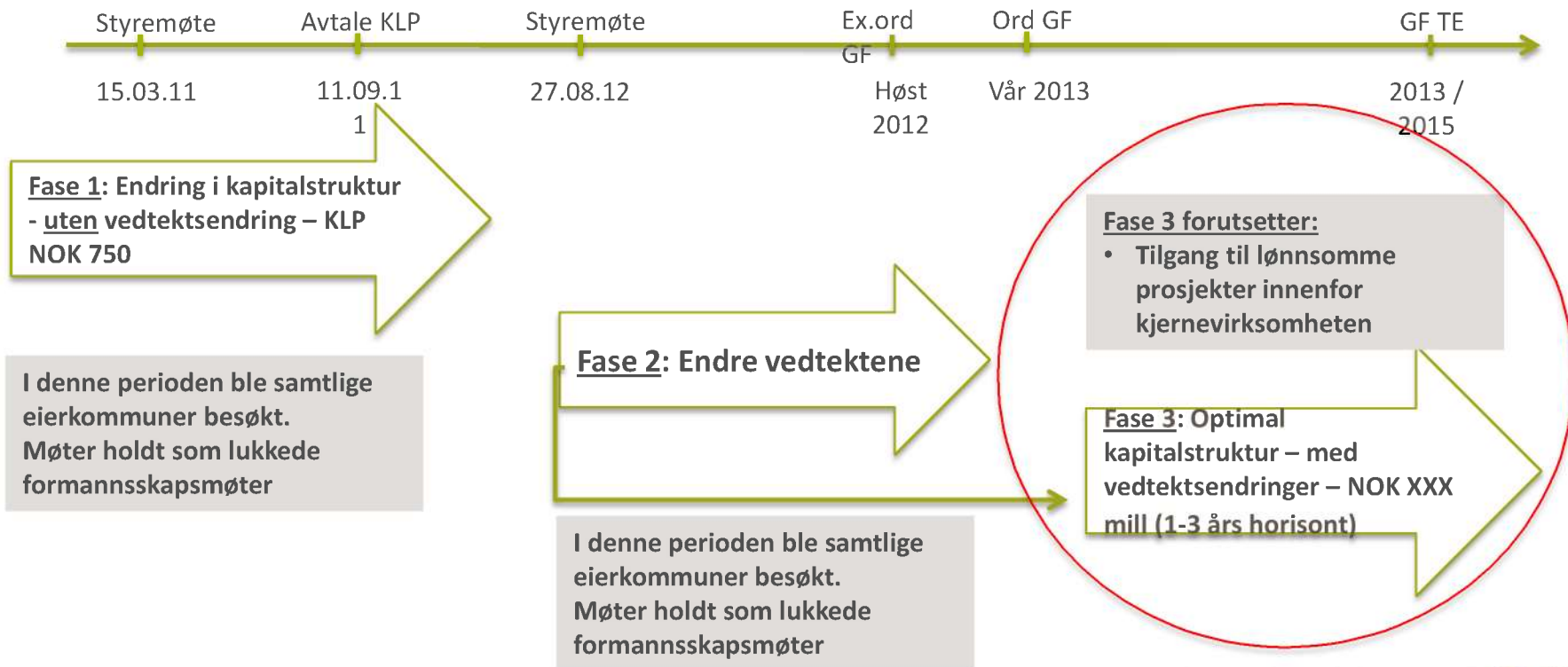

Pause

Kapitalbehov og finansieringsplan

- ▶ MÅ-investeringer i kjernevirksomheten
- ▶ Strategi- og investeringsmuligheter kjernevirksomhet
- ▶ Finansiell kapasitet
- ▶ Finansieringsplan

Finansieringsplanen for Målbilde 2020 har ligget fast siden 2010

TE-konsernet har nå kommet fram til fase 3 av Målbilde 2020 – et kortfattet statusbilde

1. Mye restrukturering av virksomheten er gjennomført de siste 3 årene
2. Betydelig finansiell kapasitet / løfteevne er bygd de siste 3 årene
3. Konsernet står foran betydelige MÅ-investeringer. Disse løses innenfor tilgjengelig finansiell kapasitet
4. Konsernet har en lønnsom prosjektportefølje som vil kreve betydelig kapital for å realisere lønnsomhetspotensialet – dette skal gi betydelig økt utbytte fra 2021
5. Konsernet vil trolig kunne gå i bresjen for en restrukturering av nettbransjen i regionen. Dette vil også kreve kapital.
6. Det er beregnet et EK-behov på inntil 1 milliard kroner

Hovedelementer i forslag til finansieringsopplegg

- ▶ Samlet egenkapitalbehov i TE er beregnet til inntil NOK 1 milliard.
- ▶ Generalforsamlingen inviteres til å gi styret en fullmakt til å emittere nye aksjer for inntil NOK 1 milliard når styret anser at lønnsomme investeringer foreligger og at det ikke kan finansieres over eksisterende balanse uten at risikoen blir for stor, dvs ratingen blir for svak.
- ▶ Emisjonens transje 1 rettes mot eksisterende eiere proratarisk ved å utstede nye A-aksjer, dvs utvide eksisterende aksjeklasse.
- ▶ Transje 2, gitt at eksisterende eiere ikke bidrar med målsatt beløp, rettes spesifikt mot KLP slik at de får mulighet til å tegne seg for differansen mellom NOK 1 milliard og det som ble tegnet i transje 1.
- ▶ Generalforsamlingsvedtaket vil også gi rom for å endre aksjonæravtalen på de punkter vi vet KLP vil kreve endringer.
- ▶ For å øke likviditeten i TE-aksjen legges det til rette for kjøp av egne aksjer i situasjoner hvor det anses lønnsomt for aksjonærene gjennom etablering av en fullmakt til å kjøpe opp til totalt 5 % egne aksjer.

Begrunnelse for foreslått løsning

- ▶ 1 milliard i ny EK muliggjør å gjennomføre lønnsomme investeringer på 2,5 milliarder kroner. Uten en betydelig emisjon vil eierne gå glipp av prosjekter som gir høyere egenkapitalavkastning enn det dagens selskapsavkastning genererer.
- ▶ Finansieringsplanen legger til rette for effektive beslutningsprosesser i de styrende organer når lønnsomme prosjekter kommer på bordet. → Derav behovet for fullmakt til styret.
 - Ofte behov for relativt raske beslutningsprosesser når det gjelder kjøp og salg av selskaper
 - I investeringsprosjekter er det ofte korte tidsfrister fra investeringsbeslutningsdokumenter er ferdigstilte til endelig komittering må skje.
- ▶ I forhandlingssituasjoner vil det å ha en emisjonsfullmakt i ryggen skape en troverdighet og tyngde som i seg selv vil gi et bedre forhandlingsresultat

Tidsplan finansieringsplan

- ▶ 13 oktober: Strategimøte konsernstyret TE
- ▶ 27 oktober: Eiermøte – presentere styrets plan for emisjon.
- ▶ 27 oktober: Endelig styrevedtak om å invitere eiere til en emisjon
- ▶ 5. november: Saksgrunnlag sendes ut til aksjonærene
- ▶ 5. nov – 20. jan: Kommunestyrebehandling (representanter for ledelsen kan ved behov delta)
- ▶ 20. januar: Ex.ord GF TrønderEnergi AS.
- ▶ 23. januar: Tilbakemelding til FosenVind AS: Tentativ eierandel etter DG3
- ▶ 1. kv 2015: Avklare videre eierandel Sarepta og YV2
- ▶ 5. juni: DG3 beslutning FosenVind AS, inkl kommittere kapital.

Eksisterende vedtekter/aksjonæravtale vs KLP på eiersiden i Morselskapet

- ▶ B-aksjonærer får ikke forkjøpsrett hverken til A- eller B-aksjer
- ▶ Et styremedlem utpekes av B-aksjonærene
- ▶ Aksjonæravtalens pkt 4.1
 - Utveksling av informasjon i forkant av salgsprosesser